

תאריך הורדה: 12 יולי 2026. מקור: עמוד 2, הצפה, 31 אוקטובר 1957 *** מתוך אתר עיתונות יהודית היסטורית, הספרייה הלאומית ואוניברסיטת תא

הן בר-גמזיאז

תרבות ובידור באלג'יר

(מאת סופר „הצופה“ באלג'יריה)

השעשועים והבידור חוזרים העיריה עצמה. יריות בעוברים ושבים, זריקת רמונים לבתי קפה, היו מאורעות תכיר פים, והצבור נמצע מלצאת בלילה, ובשעות הערב המוקדמות היו הרחובות מתרוקנים. אלא שהשנה נפתחו העונה במזל של שקט. במשך החדשים האחריו גים הצליחו כוחות המשטרה והצבא לבער קני טרוריסטים רבים ועסקני הצבור ומונהלי בתי השעשועים נשמו לרוחה. ואכן, היקף השעשועים והבידור גדלו בהרבה בעונה זו.

ההרצאות לפי הזמנה

כשנטלתי השבוע את העתון על מנח לראות כיצד ומה מציעים, לאורח האלי ג'יריני לבלות את ערביו בשבוע זה הרהרתי לעצמי ומקומם של היהודים איהו ? למעלה מ־30 אלף יהודים גרים בעיר הזאת, ומדוע יפקד חלקם. אבל בעתון לא מצאתי כל הודעה על הר־ צאה או חוג של מוסד יהודי כלשהוא. אך חלילה מלחשוב כי אלו לא קיימים. אדרבה, לעתים קימת פעילות בחוגים יהודיים יותר מאשר בחוגים אחרים, אלא שמשום מה אין נוהגים לפרסם בעתון, ונוהגים לשלוח הזמנות בכתב, או לפרסם בבתי הכנסת. עדיין חוששים מעינא בישא.

לפני שפרצו מעשי הטרור בארץ זו, נתקיימו בעיר אלג'יר הרבה חוגים והרצאות ועונגי שבת. הרב פינגרהוט ששימש כרבה הראשי של העיר, היה תמיד בין היוזמים, ותלמידיו בבית המדרש לרבנים, לקחו חלק פעיל בעבודה הצבורית תרבותית. עם פרוץ המאורעות נאלצה פדרציית הקהילות היהודיות שהיא בעלת בית המדרש לרבנים, לסגור את המוסד ולפור את התלמידים לבתיהם. ובפעולות התרבות היהודיות חל שיתוק־מה.

עתה משנשתרר מעט שקט בעיר ותנאי הבטחון הוטבו, נמצא כר נרחב לפעולה. ואמת, עסקני הצבור ואחראים למוסדות התרבות היהודיים, אינם שוקים על שמריהם. אלא שעדיין רבים הקשיים. שכן בשעה ששכרו הקונגרים היהודי והפדרציה הציונית את משרדיהם ומועדוניהם ליד ה„קסבה“, הוריעו הערבי הגדול, עדיין לא חלמו גם מנהיגי המרד על טרור באלג'יריה. בינתיים נשתנו העתים, והצבור מעדיף להשאר בבית או להכנס ל„ברסר־“ הסמוך לביתו מאשר לעשות דרכו ליד הקסבה, ואפילו להרצאה מענינת מאד, חוג בתולדות ישראל, או תנ"ך.

תרומה חשובה בנדון זה עומדת לתרום המחלקה לחינוך ותרבות תורניים בגולה. המחלקה התורנית תשכיר דירה במרכז העיר שתשמש כמרכז תרבותי תורני. המרכז ישמש לתפלה לנוער, ללמודי יהדות וללמודי עברית.

המחלקה התורנית פועלת בעיר אל־ג'יר זה מספר שנים, ופעולותיה מוכרות היטב לצבור האלג'יראני, בהשכלה תורנית בכחב, הפצת הספר התורני והעברי, הוצאות פרסומים לחגים, ועבודות שליחיה בתלמוד־יתורה, ישיבות עץ חיים, ובין חוגי המער.

ההרציה הציונית בסמך „שנת העשור לישׁה“

בישראל הכריז בן־גוריון כי איננו ציוני, ויושבי הקרנות משכימים להתחכך על המחלוקת בין מחיבי הציונות ובין שוללי הציונות. הפדרציה הציונית באלג'יר מתעלמת מהוכחה, היא פשוט ממשיכה בפעילות, כאילו כלום לא ארע. והמועצה של הפדרציה באלג'יר נתכנסה בימים אלה כדי להחליט כיצד להביא את דבר ישראל לצבור האלגי־רני. הפדרציה אינה מתכוונת לגלות את ישראל לתושבי אלג'יר, זאת עשה ביתר הצלחה. בן־גוריון הבלתי ציוני, כשהוא עומד על ראשו. בדפים המרכזיים של השבועון הצרפתי הנפוץ „פרי מסש“, כן גם רדיו־אלג'יר והעתונות המקומית מפרסמים לעתים קרובות חדשות קצרות מ־ישראל. אולם הפדרציה מחפשת דרכים להביא את „ישראל“ ללבם של תושבי אלג'יר, ללמדם להכיר את המדינה הקרואת להם להשתתף בנדינה. ציונות היא ללא ספק העליה לישראל, אך במרוצת הימים נשתנו הדרכים, והשילבים הם אחרים. היום השלב הראשון ביצירת ציוני, הוא ידיעת השפה העברית, והכרת מהות הציונות עצמה, וידיעה יסודית ביהדות. באחת משיבות הפדרציה בטא את הדברים בגלוי לב, יהודי משכיל, בעל תאר אוניברסיטאי: „כל בוגר גמנסיה בארצנו שולט לפחות בשתי שפות, בשעה ששפתו שפת עמו זרה לו לחלוטין, תולדות עמנו הם בבחינת ספר חתום, ואלו בתנ"ך, הנוצרים, בקיאים יותר מאשר רבים מתוכנו“.

ואין הזמנות טובה להפצת השפה העברית, ולגיוס יהודים רציני. כשנת העשור למדינת ישראל. ובשורה של הכרזות יבאה הפדרציה הציונית אל הצבור היהודי באלג'יר בימים אלה. שנת העשור חייבת להיות שנת פער לוח, שנת לכוד עברית, שנת תירות לישראל, שנת חוגים וסמגריזונים ביהדות, ושנה של שתוף כל המוסדות היהודיים וכל הכוחות למען ישראל, ויהדות אלג'יריה.

השעשועים והבידור חוזרים העיריה

ימי הקיץ הלוהטים חלפו, ועמם נסי־זימה עונת החופש והטיולים. האניות שהובילו את אלפי הנופשים לנמלי צרפת, החזירו בימים אלה את ה„מוהיקנים“ האחרונים, ותושבי אלג'יר חזרו לחיי היום יום — האפורים, היורה ירד על פני הארץ, ושטף את החובות העיר במשך ימים אחדים, והי אורך הרענן מבשר כי אכן הסתיו הגיע.

משמגיע הסתו, נחלצים מזכירי מוסדות תרבות, נשיאי ארגונים, פטרוני בתי שעשועים, ואמרגנים, לארגן פעולות תרבות והופעות.

כשנוטלים ליד את העתון במחצית אוקטובר ומרפרפים במודעות מגלים פרט לפרסומים הרגילים של בתי הקולנוע גם הוצעות חדשות.

האופרה, שבניניה מתנוססים להדר ולתפארת בכל אחת מערי אלג'יריה מבשרת למעריציה על תכניות אופרה גדולות בבצוע להקות צרפתיות ספרדיות ואיטלקיות, באולמות גדולים וערי־כים ערבי הופעה של זמרים בעלי־שם, להקות בלט, אקרובוטים ומוקיונים, ואלו מוסדות תרבות מכריזות על סרטי למוד, ומקימות הרצאות על נושאים שונים. ואולמות הרקודים של יום ראשון, הפעילים במשך כל השנה, תרשו את הכניותיהם, הוסיפו תומורות חדשות ולהקות בדור.

אשחקד, בסוף הקיץ לפני פתיחת העונה פתחו הטרוריסטים כטרור בעיר